

Lise ve Üniversite Düzeyinde Eğitim Gören Hemşirelik Öğrencilerinin Mesleğe Bakış Açıları

Stance of High School and University Nursing Students on Profession

Bahadır TERCAN¹, Yeşim SAKA², Sedanur KASAP², Seren GÜN²

ÖZET

Araştırma, lise ve üniversite düzeyinde eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin mesleğe bakış açılarını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, Gümüşhane İbn-i Sina Mesleki ve Teknik Lisesi öğrencileri ile Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu hemşirelik bölümü öğrencilerinin tamamı oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmeden evrenin tamamı örnekleme dâhil edilmiştir. Veri toplanmasında; kişisel bilgi formu ile “Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde; Frekans, Ki-kare ve t testi, Mann Whitney U, Anova ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 19,91±2,12 olup, %66,1’inin kadın, %62,8’inin hemşireliği ilk 5 tercihine yazdığı, %77,1’inin ise mezun olduktan sonra mesleğini sürdürmek istediği belirlenmiştir. Farklı eğitim düzeyine sahip olmanın mesleğe bakış açısından önemli olmadığı ancak kadınların, gelir durumu yüksek olanların ve mezun olduktan sonra mesleği devam ettirme isteği olanların mesleğe bakış açılarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Lise ve Üniversite Düzeyinde Eğitim Görmeye, Mesleğe Bakış Açısı

ABSTRACT

This descriptive study aims at determining the stance of nursing students studying at high school and university level on the profession. The study population consisted of the entire students of Gumushane Ibn-i Sina Vocational and Technical High School and the nursing department of Gumushane University, Health Collage. No sampling was attempted and the whole population was included in the sample. A personal information form and the “Career Choice in Nursing” scale were used to collect data. The data were analyzed using Frequencies, Chi-Square and t-tests, and Mann Whitney U, Anova and Kruskal Wallis tests. The mean age of the participants was 19.91±2.12 years, 66.1% of them were female, 62.8% wrote nursing in their first 5 choices and 77.1% wished to stay in the profession after their graduation. It was observed that being at different education levels did not matter in terms of stance on profession, but females, those with higher incomes, and those who wished to stay in the profession after graduation had more positive stances on the profession.

Keywords: Nursing, Education at High School and University Level, Stance on Profession

*Bu çalışma, 14. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresinde Poster Bildiri olarak sunulmuştur.

¹Öğr. Gör. Erzincan Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

²Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

İletişim / Corresponding Author : Bahadır TERCAN, bhdr_24@hotmail.com

Geliş Tarihi / Received : 05.04.2017

GİRİŞ VE AMAÇ

Meslek, bir bireyin geçimini sağlama noktasında üstlendiği, konusuna, tekniğine göre belirlenen, yasal bir çerçevede içerisinde yer alan, toplumsal bir uğraş olarak tanımlanmaktadır.¹ Bir başka tanımda ise meslek, “toplumdaki sosyal, ekonomik ve teknolojik yapıların gerektirdiği bir iş alanı sonucu ortaya çıkan, bireyin ilgi ve kabiliyeti ile sosyal etkinliklere katılma gereksinimi ve toplumun bireyden sosyal ve ekonomik hayatta sorumluluk yüklenmesi talebi sonucu ortaya çıkmış olan bir yaşamsal etkinlik olgusu” olarak tanımlanmaktadır.² Meslek seçimi, bireyin hayatında çok önemli dönüm noktalarından biridir. Bu yüzden, birey birçok meslek grubu arasından kendi kişiliğine, yeteneklerine ve özelliklerine en uygun olduğunu düşündüğü ve tatmin olacağına inandığı bir işe yönelmelidir.³ Ayrıca meslek seçiminde aile ve toplum yapısı, ekonomik nedenler, iş bulma olanağı, ülke politikası ve geleceğe yönelik planlar bireyleri etkilemektedir.⁴

Meslek seçimi ülkemizde çoğunlukla bireyin istek ve yeteneklerinin dışında, bir rastlantı sonucu gerçekleşmekte ve birey seçtiği mesleği tanımadan, bilmeden tercih etmektedir.⁵ Bu durum hem bireyi hem de hizmet edeceği mesleği etkilemektedir. İstemeyerek, tanımadan ve bilmeden seçilen bir bölüm, bireyin eğitim hayatını ve mezun olduktan sonraki iş hayatını olumsuz yönde

etkilemektedir. Ancak bireyin yetenekleri ve istekleri yönünde seçeceği bir bölüm, hem eğitim hayatını hem de iş hayatını olumlu yönde etkiler ki birey okuduğu bölümü ya da yaptığı işi severek, isteyerek gerçekleştirir.

Sağlık hizmetinin sunulmasında en önemli meslek gruplarından bir tanesi hemşirelik mesleğidir. Hemşirelik, sağlığın korunması, geliştirilmesi ve hastalık anında iyileştirme gibi önemli sorumluluklara sahiptir.⁶ Bu sorumlulukları yerine getirebilmek için, hemşirelik mesleğine hizmet edecek bireylerin mesleği isteyerek seçmesi, mesleğin toplumdaki saygınlığını devam ettirebilmek için mesleğine sahip çıkması ve eğitim hayatı boyunca öğrenmiş olduğu bilgi ve becerilerini en iyi şekilde uygulayarak mesleğine hizmet etme çabası içinde olması gerekir.⁷

Konuyla ilgili yapılan çalışmalarda; öğrencilerin hemşirelik mesleğini tercih ederken puanın düşük olması, iş bulma olanağının kolay olması, para getirisinin iyi olması, aile isteği, arkadaş ve öğretmen önerisi gibi durumlardan etkilendikleri görülmüştür.^{7,8}

Bu araştırmanın amacı, lise ve üniversite düzeyinde eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin mesleğe bakış açılarını belirlemek ve bazı kişisel özellikleriyle karşılaştırmaktır.

MATERYAL VE METOT

Tanımlayıcı nitelikte bir çalışmadır. Çalışmanın evrenini Gümüşhane İbn-i Sina Mesleki ve Teknik Lisesi ve Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu hemşirelik bölümü öğrencileri oluşturmaktadır (455 kişi). Ayrıca örneklem seçimine gidilmemiş olup, çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 384 kişi ile 09-15 Şubat 2015 tarihleri arasında yapılmıştır (cevaplılık oranı 84,39'dur). Çalışma yapılmadan önce Gümüşhane İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Sağlık Yüksekokulu Müdürlüğü'nden yazılı izin alınmıştır.

Çalışma, araştırmacılar tarafından katılımcılara çalışmanın amacı ve konusu anlatıldıktan sonra yüz yüze görüşme tekniği ile anket sorularının cevaplandırılması esasına göre yapılmıştır. Çalışmada kullanılan anket formu iki bölüme ayrılmıştır. Formun birinci bölümü literatür bilgisi ışığında araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur ve sosyodemografik veriler ile mesleğe bakış açısını ölçmeye yönelik soruları içermektedir. Formun ikinci bölümü ise Öner ve Saraçoğlu tarafından geliştirilen ve aynı araştırmacılar tarafından 2010 yılında geçerlilik güvenirlik analizleri yapılan "Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği HMSÖ" kullanılmıştır.

Hemşirelikte meslek seçimi ölçeği likert tipinde (%0 ile %100 arası) bir ölçek olup 20 madde ve iki alt ölçekten (Mesleki Uygunluk (Sorular; 1,2,3,4,5,7,12,17,18-19,20), Yaşamsal Nedenler (Sorular; 6,11-13,14,15,16) oluşmaktadır. Her bir madde %0 (Meslek seçiminde etkisi yok) ve %100 (Meslek seçiminde en önemli faktördür) arasında değer almaktadır. Toplam ölçek ve alt ölçek puanları; katılımcıların ölçeğe verdikleri puanların toplamının, ölçekteki soru sayısına bölünmesiyle bulunmaktadır. Ölçekten en yüksek 100 puan, en az ise 0 puan alınmaktadır. Ölçek tanılama amaçlı bir ölçek değildir. Bu nedenle alınan puan aralıklarının ifade ettiği bir anlam yoktur. Ölçekten alınan puanlar ile bağımsız değişkenler karşılaştırılarak öğrencilerin hemşirelik mesleğini seçmelerini etkileyen nedenler belirlenmektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0.79, mesleki uygunluk ile yaşamsal nedenler alt faktörleri için Cronbach Alpha değerleri 0.77 ve 0.63'dir.⁹

Verilerin analizi SPSS 23.0 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. Ortalamalar standart sapma ile birlikte verilmiş olup Frekans, Ki-kare, t testi, Mann Whitney U testi, Anova ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Katılımcıların tanımlayıcı özelliklerine göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı (N=375)

Tanımlayıcı Özellikler	Sayı	%
Yaşınız		
15-18	94	24,5
19-22	250	65,1
23-28	40	10,4
Cinsiyet		
Kadın	254	66,1
Erkek	130	33,9
Medeni Durum		
Evli	5	1,3
Bekâr	379	98,7
Okul		
Sağlık Yüksekokulu	321	83,6
Meslek. ve Tek. Ana. Lisesi	63	16,4
Annenizin Eğitim Düzeyi		
Okuryazar değil	53	13,8
Okuryazar	32	8,3
İlkokul	204	53,1
Ortaokul	56	14,6
Lise	30	7,8
Üniversitesi	9	2,3
Babanızın Eğitim Düzeyi		
Okuryazar değil	8	2,1
Okuryazar	30	7,8
İlkokul	141	36,7
Ortaokul	85	22,1
Lise	92	24,0
Üniversitesi	28	7,3
Ailenizin Gelir Durumu		
İyi	65	16,9
Orta	301	78,4
Kötü	18	4,7
Hemşirelik Kaçınıcı Tercihiniz		
İlk 5 tercih içinde	241	62,8
5-10. tercih	68	17,7
10-20.tercih	55	14,3
20 ve sonrası	20	5,2
Tercih Nedeni*		
Aile isteği	130	33,9
Tesadüf	29	7,6
Tanıdık birisinin önerisi	30	7,8
Kendi isteğim	222	57,8
Ailede Sağlık Çalışmanın Olması		
Var	133	4,6
Yok	251	65,4
Mezun Olduktan Sonra Mesleği Sürdürme Durumu		
Evet	296	77,1
Hayır	88	22,9

*Birden çok yanıt verilmiştir.

Tablo 2’de katılımcıların Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeğine verdikleri cevapların puan ortalamalarının dağılımı

gösterilmektedir. Hemşirelik mesleğinin seçimine yönelik sorulara baktığımızda; ‘Her zaman insanlara yardım etmek istemişimdir’ ifadesi 81,95±23,22 ortalama puanıyla en yüksek puan ortalamasına sahip maddedir. Bunu 74,74±27,16 ortalama puanı ile ‘Hemşirelikte işsiz kalınmayacağını düşünüyorum’ ve 71,43±29,55 ortalama puanı ile ‘Kendimi ifade edebilmemi sağlayan bir iş yapmak istedim’ ifadeleri takip etmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği Sorularına Verdiği Cevapların Puan Ortalamaları

HMSÖ Soruları	Ort±SS
Her zaman hemşire olmak istemişimdir.	38,52±30,67
Hemşireliğin kişiliğime uygun bir iş olduğunu düşünüyorum.	53,93±33,38
Her zaman insanlara yardım etmek istemişimdir.	81,95±23,22
Kendimi ifade edebilmemi sağlayan bir iş yapmak istedim	71,43±29,55
Hemşireliğin benim için iyi bir kariyer fırsatı olduğunu düşünüyorum.	51,41±32,72
Başka bir iş yapmak isterdim ama yapamadım.	53,65±36,80
Çevremdeki insanlar iyi bir hemşire olacağımı söylerler.	71,33±28,43
Hemşireliğin sürekli gözde bir meslek olacağını düşündüğüm için hemşireliği seçtim.	47,32±34,03
Hemşirelik insanların gözünde saygın bir meslektir.	60,73±31,39
Hemşirelikten başka seçim şansım yoktu.	27,47±33,62
Hemşirelikte işsiz kalınmayacağını düşünüyorum.	74,74±27,16
Hemşirelikte iyi para kazanılır.	56,61±29,81
Hemşirelik dışında yapabileceğim başka iş yok.	19,27±27,26
Hemşirelik alanında lider olabileceğimi düşünüyorum.	55,99±32,26
Hemşirelik ailem ve benim için uygun bir iştir.	64,74±30,76
Hemşireliğin yarı zamanlı ve vardiyalı çalışma koşullarının olması bana cazip gelmektedir.	49,69±33,20
Gereksinimlerimi karşılayabilecek bir meslek aradım ve hemşireliği seçtim.	49,79±33,15

‘Hemşirelik dışında yapabileceğim başka iş yok’ ifadesi ise 19,27±27,26 ortalama puan

ile en düşük puan ortalamasına sahip madde olmuştur.

Tablo 3’de katılımcıların Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği ve alt grup puan ortalamalarının dağılımı gösterilmektedir. Toplam ölçek puan ortalaması 54,62±15,17, mesleki uygunluk puan ortalaması 59,04±20,53, yaşamsal nedenler puan ortalaması 46,51±17,31’dir.

Tablo 3. Katılımcıların HMSÖ Toplam Puan ve Alt Grup Puan Ortalamaları

	Min	Maks	Ort±SS
HMSÖ	1,18	9,41	54,62±15,17
Mesleki Uygunluk	10	100	59,04±20,53
Yaşamsal Nedenler	0	100	46,51±17,31

Katılımcıların Bazı Tanımlayıcı Özelliklerine Göre HMSÖ ve alt grup puan ortalamalarının dağılımı Tablo 4’de verilmiştir. Okul düzeyi ile HMSÖ ve alt grup ölçek puanları arasında anlamlı farklılıklar bulunmamıştır ($p>0,05$). Yani, lise ve üniversite düzeyinde eğitim görmenin mesleğe bakış açısını etkilemediği belirlenmiştir. Cinsiyet ile HMSÖ ve mesleki uygunluk arasında anlamlı farklılığın olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Kadınların ölçek puan ortalamalarının erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Yaş ile mesleki uygunluk alt grup puanı arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Ailenin gelir durumu ve mezun olduktan sonra mesleği devam ettirme durumu ile HMSÖ ve mesleki uygunluk alt grup puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Mesleğini benimseyen ve severek yapma düşüncesinde ve isteğinde olanların mesleğe bakış açılarının daha olumlu olduğu görülmektedir.

Mesleği tercih etme nedenleri arasında ailesinin isteği ve kişinin kendi isteğiyle tercih yapma durumu ile HMSÖ, yaşamsal nedenler ve mesleki nedenler alt grup puanları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Son olarak, mesleği tercih etme nedenleri arasında tanıdık birisinin önerisiyle tercih etme durumu ile HMSÖ ve yaşamsal nedenler alt grup

puanları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 4. Katılımcıların Bazı Tanımlayıcı Özelliklerine Göre HMSÖ ve Alt Grup Puan Ortalamalarının Dağılımı (N=384)

Tanımlayıcı Özellikler	HMSÖ Toplam	Mesleki Uygunluk	Yaşamsal Nedenler
Yaş			
15-18	56,61±16,16	62,87±21,76	45,14±15,95
19-22	54,29±14,63	58,49±20,24	46,60±17,48
23-28	51,97±15,92	53,50±18,09	49,16±19,34
	p=0,229	p=0,041	p=0,465
Cinsiyet			
Kadın	56,05±15,05	61,12±20,44	46,77±17,32
Erkek	51,81±15,08	54,99±20,18	45,98±17,36
	p=0,009	p=0,006	p=0,672
Gelir Durumu			
İyi	58,63±16,60	66,06±21,76	45,00±15,74
Orta	53,77±14,82	57,55±20,05	46,84±17,61
Kötü	54,28±14,08	58,63±19,83	46,29±18,32
	p=0,033	p=0,007	p=0,629
Okul			
Sağlık YO.	54,27±14,87	58,14±20,03	47,16±17,79
Mesleki ve	56,40±16,64	63,62±22,52	43,17±14,63
Tek. Lise	p=0,308	p=0,053	p=0,059
Mesleği Devam Ettirme Durumu			
Evet	57,60±14,63	64,12±19,11	45,65±17,36
Hayır	44,58±12,50	41,97±15,33	49,37±16,96
	p=0,001	p=0,001	p=0,077
Aile İsteği ile Tercih			
Evet	51,90±14,34	53,36±19,40	49,21±16,58
Hayır	56,01±15,42	61,95±20,53	45,12±17,55
	p=0,012	p=0,000	p=0,028
Tanıdık Önerisi ile Tercih			
Evet	47,74±12,94	47,45±18,19	48,27±17,02
Hayır	55,20±15,22	60,02±20,44	46,36±17,36
	p=0,010	p=0,001	p=0,561
Kendi İsteği ile Tercih			
Evet	58,72±15,00	66,20±19,16	45,02±18,05
Hayır	48,99±13,55	49,23±18,21	48,54±16,09
	p=0,001	p=0,001	p=0,049

Meslek seçimi, bireylerin hayatına yön veren önemli bir olaydır. Meslek seçimi yaparken birey, kendine belli bir çalışma ve yaşam biçimi seçmektedir. Birey; istek, ilgi ve yetenekleri çerçevesinde meslek olarak bir alan seçtiği zaman başarılı, istemeden, rastgele ya da baskı sonucu bir seçim yaptığında başarısız ve mutsuz olmaktadır.¹⁰

Araştırmada katılımcıların %78,4’ünün ailesinin gelir durumunun orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Tüfekçi ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %79,6’sının ailesinin gelir durumunun orta düzeyde

olduğu saptanmıştır.¹¹ Bu araştırma sonucu ile çalışma sonucu benzerlik göstermektedir.

Araştırmaya katılanların %62,8'i hemşirelik bölümünü ilk 5 tercihleri arasında seçtikleri saptanmıştır. Bu araştırma bulgusuna benzer çalışmalar şu şekildedir. Özpancar ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %68,4'ü ilk 6 tercih, Sarıkaya ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %59,2'sinin ilk 6 tercih ve Nazik ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %73,3'ü ilk 5 tercih arasında hemşirelik bölümünü seçtikleri belirlenmiştir.^{7,12,13}

Araştırmaya katılan öğrencilerin hemşirelik mesleğini seçme nedenlerine baktığımızda %57,8'i kendi isteğiyle, %33,9'u aile isteğiyle, %7,8'i tanık birisinin önerisiyle, %7,6'sı tesadüfen tercih ettikleri belirlenmiştir. Literatürde, yapılan bazı çalışmaların sonuçları ile bu araştırma sonuçları benzerdir. Kızıgüt ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %33,7'si aile isteğiyle, %45,2'i kendi isteğiyle, Göz ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %42,6'sı aile isteğiyle, Tüfekçi ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %26,5'i aile isteğiyle, Cho ve ark. yapmış olduğu çalışmada ise öğrencilerin %20,7' si ailesinin etkisiyle meslek tercihinde buldukları görülmektedir.^{11,14-16}

Ayrıca, Bozkır ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %41,9'u kendi isteğiyle, Arıkan ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %45,6'sı kendi isteğiyle, Özpancar ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %12,3'ü yakın çevresinin önerisiyle tercih yaptıkları ve Yılmaz ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %10,8'inin tesadüfen tercih yaptıkları görülmektedir.^{4,7,17,18}

Araştırmada katılımcıların %65,4'ünün ailesinde sağlık çalışanı olmadığı belirlenmiştir. Kaya ve ark. çalışmasında katılımcıların %76,2'sinin, Nazik ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %62,8'inin, Tunç ve ark. çalışmasında öğrencilerin %56,9'unun ve Şirin ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %47,6'sının ailesinde sağlık alanında çalışan birisinin olmadığı saptanmıştır.^{13,19-21} Bu araştırma sonucu ile yapılan çalışma sonuçları benzerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %77,1'i mezun olduktan sonra mesleğini devam ettirmek istedikleri belirlenmiştir. Andsoy ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %88,0'nin, Atasoy ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %74,8'inin mezun olduktan sonra hemşirelik mesleğini sürdürmek istedikleri görülmektedir.^{22,23} Bu araştırma sonucu ile yapılan çalışma sonuçları benzerlik göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin HMSÖ soruları puan ortalamalarına baktığımızda; 81,95±23,22 ortalama puanıyla en yüksek puan ortalamasına sahip madde 'Her zaman insanlara yardım etmek istemişimdir' ifadesidir (Tablo 2). Koç ve ark. çalışmasında, öğrencilerin %77,9'u 'İnsanları sevdiğim ve onlara yardım etmek istediğim için' hemşirelik mesleğini seçtikleri belirlenmiştir.²⁴

Araştırmaya katılan öğrencilerin HMSÖ toplam puan ortalamaları 54,62±15,17 olarak bulunmuştur (Tablo 3). Özdemir ve ark. çalışmasında, öğrencilerin meslek seçim ölçeği puan ortalaması 50,56±15,07 olarak hesaplanmıştır.²⁵

Araştırmada, cinsiyet ile HMSÖ toplam puan ortalaması arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu elde edilmiştir (p<0,05). Kız öğrencilerin HMSÖ toplam puan ortalaması (56,05±15,05), erkek öğrencilerin HMSÖ toplam puan ortalamasından (51,81±15,08) yüksektir. Kırağ tarafından yapılan bir çalışmada, cinsiyet ile HMSÖ toplam puan ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olduğunu bildirmişlerdir.²⁶ Bu farklılığın nedeni, kız öğrencilerin hemşirelik mesleğini erkeklere göre daha fazla tercih etmesi ve halen hemşirelik mesleğinin kadınlara uygun bir meslek olarak algılanması söylenilebilir. Meslek seçimini etkileyen diğer bir değişkende gelir düzeyidir. Gelir durumu ile HMSÖ ve mesleki uygunluk alt grup puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır (p<0,05). Gelir durumu iyi olanların puan ortalamaları daha yüksek çıkmıştır. Özdelikara ve ark. yaptığı bir çalışmada, öğrencilerin gelir durumu ile HMSÖ toplam puan ortalaması arasında

anlamli farkın olduğunu bildirmişlerdir.²⁷ Ancak çalışmada, gelir giderden az diyenlerin puan ortalamaları daha yüksek çıkmıştır. Bu iki çalışmanın, iki farklı örneklem grubunda yapılmış olması, farklı sonuçların elde edilmesine sebep olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada öğrencilerin hemşirelik mesleğini kendi isteğiyle seçmesi ve okuldan mezun olduktan sonra mesleğini sürdürmek istemesi durumları ile HMSÖ puan

ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Özdelikara ve ark. çalışmasında, öğrencilerin mesleğini isteyerek seçmesi ile HMSÖ toplam ölçek puan ortalaması arasındaki fark anlamlı çıkmıştır.²⁷ Meslek seçimini kendi isteğiyle belirleyen bireyler, mezun olduktan sonra mesleğini, çalıştığı kurumu ve iş arkadaşlarını severler ve yüksek iş doyumunu ile mesleklerini devam ettirirler.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Lise ve üniversite düzeyinde eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin mesleğe bakış açılarını belirlemek ve bazı kişisel özellikleriyle karşılaştırmak amacıyla yapılan bu araştırmanın bulguları değerlendirildiğinde, farklı eğitim düzeyine sahip olmanın, mesleğe bakış açısından önemli olmadığı belirlenmiştir. Ancak kadınların, ailesinin gelir durumu iyi olanların ve mezun olduktan sonra mesleği devam ettirme isteği olanların mesleğe bakış açılarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Bu doğrultuda;

Kişinin mesleğiyle birlikte toplum içerisinde kabul görmesi, kendini önemli hissetmesi, bilgi ve becerilerini gerçekleştirebilmesi ve başarılı olması için kişinin kendine uygun olan doğru meslek seçimini yapması gerekmektedir.

Hem lise hem de üniversite eğitiminde hemşirelik bölümü öğrencilerine özellikle mezun olduktan sonra mesleği devam ettirmeyi düşünmeyen öğrencilere gereksinimleri doğrultusunda eğitim ve danışmanlık eğitimleri yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Korkmaz, F. (2011). "Meslekleşme ve ülkemizde hemşirelik". Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi, 59-67.
2. Tutkun, FÖ., Koç, M. (2008). "Mesleklere atfedilen kalıp yargılar". Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 41(1): 255-73.
3. Karadağ, A. (2002) "Meslek olarak hemşirelik". Atatürk Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 5(2).
4. Yılmaz, M., Karadağ, G. (2011). "Erkek öğrenci hemşireler hemşirelik mesleğini nasıl algılıyor?". Maltepe Üniversitesi Bilim ve Sanatı Dergisi, 4(1): 21-8.
5. Ünal, S., Gürhan, N., Saral, E., Özbaş, A. (2008). "Hemşirelik öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri ve hemşirelik mesleğini seçme nedenleri". İ.Ü.F.N. Hem. Derg, 16(63): 179-187.
6. Taylan, S., Alan, S., Kadioğlu, S. (2012). "Hemşirelik rolleri ve özerklik". Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi, 2012; 14(3): 66-74
7. Özpancar, N., Aydın, N., Akansel N. (2008). "Hemşirelik 1. sınıf öğrencilerinin hemşirelik mesleği ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi". C.U. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 12(3): 9-17.
8. Jrasat, M., Samawi, O., Wilson, C. (2005). "Belief, attitudes and perceived practice among newly enrolled students at the Jordanian Ministry of Health nursing colleges and institutes in 2003". Educ Health (Abingdon), 18(2): 145-56.
9. Önler, E., Saraçoğlu, G. (2010). "Hemşirelikte meslek seçimi ölçeğinin güvenilirlik ve geçerliliği. DEUHYO ED, 3(2): 78-85.
10. Yanikkerem, E., Altınparmak, S., Karadeniz, G. (2004). "Gençlerin meslek seçimini etkileyen faktörler ve benlik saygıları". Nursing Forum Dergisi, 7(2): 61-7.
11. Tüfekçi, FG., Yıldız, A. (2009). "Öğrencilerin hemşireliği tercih etme gerekçeleri ve gelecekleri ile ilgili görüşleri". Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 12(1): 31-7.
12. Sarıkaya, T., Khorshid, L. (2009). "Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen etmenlerin incelenmesi: üniversite öğrencilerinin meslek seçimi". Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7(2): 393-423.
13. Nazik, E., Arslan, S. (2014). "Hemşirelik mesleğinin geleceği: öğrencilerin beklentileri". Bozok Tıp Derg, 4(1): 33-40.
14. Kızgüt, S., Ergöl, Ş. (2011). "Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin hemşireliği algılayışı hemşirelik rollerine ve hemşireliğin geleceğine bakışı". Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 14(2): 10-5.
15. Göz, F., Erkan, M. (2006). "Sağlık memurluğu öğrencilerinin mesleki düşünce görüş ve sorunları". Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, 1(2): 37-50.
16. Cho, SH., Jung, SY., Jank, S. (2010). "Who enters nursing school and why do they choose nursing?" A comprasion wiht female non-nursing students using longitudinal data". Nurse Education Today, 30: 180-6.
17. Bozkır, G., Taşcı, N., Altuntaş, Ç., Arsak, A., Balgı, Ö., Kaya, E., ve ark. (2008). "Genel lise son sınıf ve sağlık yüksekokulundaki erkek öğrencilerin hemşireliğe bakışı". Bilim, Eğitim ve Düşünme Dergisi, 8(1): 1-17.
18. Arıkan, D., Karaman, Z., Yağcı, G. (2008). "Hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinin eğitiminde ve mesleki alanda erkek hemşire adaylara bakış açısı. Atatürk Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 3(1): 36-43.
19. Kaya, N., Turan, N., Öztürk, A. (2011). "Türkiye'de erkek hemşire imgesi". Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8(1): 16-30.
20. Tunç, GÇ., Akansel, N., Özdemir, A. (2010). "Hemşirelik ve sağlık memurluğu öğrencilerinin meslek seçimlerini etkileyen faktörler". Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, 3(1): 24-31.
21. Şirin, A., Öztürk, R., Bezc, i G., Çakar, G., Çoban, A. (2008). "Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimi ve mesleği uygulamaya yönelik görüşleri". Dirim Tıp Dergisi, (83): 69-75.
22. Andsoy, I., Güngör, T., Bayburtluoğlu, T. (2012). "Karabük üniversitesi sağlık yüksekokulu öğrencilerinin hemşireliği tercih etme nedenleri ve mesleğin geleceği ile ilgili görüşleri". Balıkesir Sağlık Bilimleri Sergisi, 1(1): 124-30.
23. Atasoy, I., Ermin, C. (2016). "Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin mesleklerine bakış açısının incelenmesi". DÜ Sağlık Bil Enst Derg, 6(2): 83-91.
24. Koç, Z., Sağlam, Z. (2009). "Lise son sınıf öğrencilerin hemşirelik mesleğine ilişkin görüşleri ve mesleğin seçme durumlarının belirlenmesi". Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 12(3): 1-11.
25. Özdemir, FK., Şahin, ZA. (2016). "Hemşirelik bölümü birinci sınıf öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörler. ACU Sağlık Bil Derg, 7(1): 28-32.
26. Kırığ, N. (2015). "Hemşirelik mesleğinin seçiminde ilişkili olan faktörler. DEUHFED, 8(4): 226-31.
27. Özdelikara, A., Ağaçdiken, S., Aydın, E. (2016). "Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimi ve etkileyen faktörler". ACU Sağlık Bil Derg, 7(2): 83-8.